

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Exempla, Divinae Iræ, Per Opera Poenitentiae, Nobis
Leniendæ**

Stengel, Georg

Ingolstadij, 1648

Praefatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52193](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52193)

PRAEFATIO.

Quantum bella secum vehunt malorum, tantum boni pax habet. Idcirco, quicumq; rectè sentiunt, pacem bello anteponunt.

Sil lib. II.

Pax optima rerum

Quas homini nouisse datum est : pax
vna triumphis

Innumeris potior : pax custodire salutem,

Et ciues æquare potens,

S. Augustinus exclamat Poeta. Pax quid est? ait S. Augustinus, in Psal. 84.

Orig. in epist. ad Rom. 4. J. ubi nullum bellum est, ubi non est contradictio, ubi nihil resistit, nihil aduersum est; *sen, ut Origenes loquitur,* Pax dicitur, ubi nemo dissidet, nemo discordat: ubi nihil hostile, nihil barbarum geritur.

Hanc igitur natura amat, suggerit ratio, optat quisquis belli expertus est calamitatem. Quæ enim tigris (verba sunt S. Augustini) non filijs suis mitis immurmurat, & pacata feritate blanditur? Quis milvus quantumlibet solitarius rapinis circumuolat, non coniugium copulat, nidum congerit, ova confouet, & quasi cum sua matre familias socie-

PRÆFATIO.

societatem domesticam, quanta potest pace, conseruat? Quanto magis homo fertur quodammodo naturæ suæ legibus ad in- undam societatem pacemque cum homini- bus, quantum in ipso est omnibus obtinen- dam, cum etiam mali pro pace suorum bel- ligerent, omnesque si possint suos facere, velint, ut vni cuncti, & cuncta deseruiant?

Quid quòd, ut egregiè S. Gregorius Nazian- xenus disputat, omnia, quacumq; in hoc Mun- do existunt, solo dissidio perire, sola pace soleant conseruari? Calum & solum, omniaq; elemen- ta, omnia regna atque imperia, omnes gen- tes & vrbes, omnes Respublicæ & communita- tes; ipsa Christi Ecclesia, ipsa corporis humani sanitas & valetudo, consensu stant, dissensu cadunt. Boetij interrogatio est: Nostinè, om- ne quod est, tam diu manere atque persi- stere, quamdiu sit vnum, sed interire atque dissolui pariter atque vnum esse desierit?

Denique pax & concordia, quasi manu nos ducit, teste Clemente Alexandrino, ad illam patriam, ad quam in celo sitam omnes aspira- mus, quæ Hierusalem, id est, pacis visio nun- cupatur, ut monet Hipponensis Antistes. At- que velut in compendio D. Gregorius Nazi- anzenus. Quidnam, ait, in doctrina no-

S. Greg.
Na-zian.
orat. 1. de
Pace.

Boët. 1. 4.
de Phil.
consolat.

Clemen.
Alex. lib.
2. Strom.
S. Augu-
stin. lib. 9.
de ciuit.
cap. 11.
S. Greg.
Nazian.

stra.

PRÆFATIO.

in orat.
de mode-
ratione
in dispu-
tando.

Virgil l 2.
Æneid.

S. Augu-
stin. lib.
19. de ci-
uit. c. 12.

Pfal. 33.

35.

Hebr. 12.
14.

Theoph.
in epist.

Heb. loc.
cit.

stra præstantissimum est? pax, addam eti-
am, vtilissimum. Contra, quid turpissimum
ac perniciosissimum? voluntatum disjun-
ctio.

*Quod cum ita sit, vnanimis vox est pru-
dentum, Pacem te poscimus omnes, & , ut
sanctior ait auctor: Sicut nemo est, qui gau-
dere nolit, ita nemo est, qui nolit habere
pacem; quam facile est amittere, difficile re-
cuperare. Ut igitur nulli, in ea restauranda,
parcatur labori, Deus, per ipsum quietis tran-
quillitatisq; amorem, homini ex se se nudo at-
que inermi desiderium pacis ingenerauit, quod
est primus gradus ad pacem perueniendi. In-
quire pacem, & persequere eam, ait Prophe-
ta. Et Apostolus: Pacem sequimini, Græcè,
διώκετε, persequimini, in qua verba Theophy-
lactus scribit: Reputa etiam, quod dixit,
persequimini, hoc est, pacem etiam remo-
tam, & quæ procul est, studete comprehen-
dere, eam ad vos ipsos attrahentes, Quo pa-
cto igitur tam diu desideratam pacem attrahe-
mus? Paucis id doceri potest, si dicamus, pa-
cem, de qua loquimur, per pacem esse impe-
trandam. Maximè enim nunc quidem, cum
omnia bellis feruent, & periclitantur, de pace
cum hostibus ineunda solliciti sumus. Hanc au-*

tem

PRÆFATIO.

tem qua fronte à Deo petere possumus, quem ipsum scimus nos hostem habere? Si enim pax est quedam ordinata animi concordia cum Deo, cum seipso, cum proximo; quo modo pacem obtinere cum proximo meremur, si ipsi pacem facere nolumus cum Deo? Ipse est pax nostra, Ephes. 2. qui fecit utraque vnum. Si pacem diligis, 14. bello ne dederis causam. Rari sunt, qui pacem non inueniant, si bona fide velle cœperint. Sed his ipsis, quibus dulce nomen pacis, pax amara est. Pacem itaque petentes, paci obstant; quia cum eo non conciliantur, qui ipse est pax nostra, & nos meritò tamquam pacis hostes habet, quam diu illius sumus hostes. Quemadmodum igitur bella gerimus ob eam causam, ut in pace viuamus, ita & Deus hostes hostibus suis immittit, ut ex hostibus faciat amicos. Amicis autem dicit: Pacem meam do vobis.

Aristot.
lib. 10.
Ethic,
cap. 7.

Ioan. 14.
27.

Quisquis ergo pacem amat, & seriò optat, quisquis armis est fatigatus, operam det, ut Dei amicus fiat. Frustra pacem se sperat cum hominibus habiturum, qui non habet pacem cum Deo; quam quia peccatis violauit, pœnitentia debet redintegrare. Pœnitentia aboleri peccata indubitanter credimus, & in ultimo vitæ spiritu, si admissorum pœnitentat.

S. Aug.
stin. de
Eccles.
dog. c. 48.

PRÆFATIO.

teat. *Ideo percutit nos Deus, ut nos cum Publicano peccatus percutiamus, & auxilium eius imploremus. Hoc est quod Ieremias ait: Conuertere me, Domine, & conuertar. Et: postquam conuertisti me, egi poenitentiam. Est itaque iste circulus, creat nos Dominus, & beneficijs cumulatur, nos ingrati pro beneficijs malefacta reponimus. Sed neque tum cessat benefacere, dum enim castigat, vult ut icti sapiamus, sanatq; nos percutiendo: itaque dum sentimus verberantem, sub flagello, culpam agnoscimus, iustitiamq; eius predicamus, quando fatemur, poenam nos meruisse.*

*Quid. lib. Talia caelestes fieri praeconia gaudent,
1. de Pon- Ut sua quid valeant numina teste pro-
te. bent.*

Sape leuant poenas, ereptaq; lumina reddunt,

Cum bene peccati poenituisse vident.

Quoniam igitur inter medias luctamur procellas, & Mars est in furore, clamemus ad Dominum: Salua nos, perimus. Sed non exaudiemur nisi poenitentes. Neque perinde animum fontes floridos reddunt hortos, ut plantam deprecationis fontes lacrymarum irrigantes faciunt in summam altitudinem exerescere, ait S. Chrysostomus. Et

S. Chryf, hom. 8. D. Hic-

PRÆFATIO

D. Hieronymus : O felix pœnitentia, quæ ad se Dei trahit oculos!

*Hac de caussa, meritò, quotquot ad popu-
lam dicimus, per presentis Quadragesimæ tem-
pus, iussi sumus pœnitentiam prædicare; cuius
ego fructus, necessitatem, ac partes, per Exem-
pla sum explicaturus: neque sine exemplo.
Nam video id etiam SS. PP. factitavisse: ut
enim homines ad suorum scelerum pœnitenti-
am adducerent, D. Basilius, Davidis, Achab,
Manassis, Ninivitarum; D. Hieronymus,
Elia & Ioannis Baptista; D. Augustinus, S.
Petri Apostoli; D. Ambrosius, S. Maria
Magdalena & Theodosij Imperatoris lachry-
mas recensuerunt. Recensebo igitur & ego ali-
quot pœnitentes, quorum fletu & lachrymis
dura diuinam iram pronocantium pecto-
ria molliantur, ut & ipsa Deum
molliant in lachrymas
resolutæ.*

BELLI

de Annæ
fide, & S.
Hieron.
in Epi-
taph. Fa-
biolæ.
S. Basil.
hom. 8.
& 29. in
diuites
auaros, &
de Pœnitæ
S. Hiero-
nym. l. 2.
in Matth.
S. Augu-
stin. serm.
104. &
124. de
temp.
S. Ambro-
lib. 2. de
Pœnit. Et
in orat.
funeb. de
obitu
Theode-
sij.